

Infosessie meertalige taalverwerving voor ouders

BRUSSEL
VOL TAAL

Categorie

- Tolereren
- Waarderen
- Inzetten

Tag

- leren over taal
- taalprofiel
- aandacht voor vorm
- thuistaal als opstap
- welbevinden
- talenbeleid
- talensensibilisering
- ouderbetrokkenheid

Doelgroep

- eerste graad
- tweede graad
- derde graad

Duur

- 5 à 10 minuten ⌚
- 1 lestijd 🕒
- meerdere lestijden 🕒🕒
- project 📅

Korte beschrijving activiteit:

Scholen in een meertalige context doen meestal veel moeite om een gedragen talenbeleid uit te werken. Welke aanpak het meest geschikt is voor een school, hangt af van het team en de context van de school. Zodra het talenbeleid is uitgewerkt, betrek je de ouders hierbij. Het is belangrijk dat zij op de hoogte zijn van de visie van de school en de taalafspraken. Toch is dat soms niet voldoende. Er bestaan immers veel misvattingen over talen leren.

Bekende **misvattingen** die bij ouders leven zijn:

- Het leren van andere talen gaat ten koste van het leren van de schooltaal, het Nederlands. Daarom moeten wij, de ouders, thuis Nederlands spreken met onze kinderen.
- Kinderen leren van elke taal een beetje, maar geen enkele taal goed als je op school andere talen dan de schooltaal toelaat.
- Het is goed kinderen te straffen als ze de schooltaal niet spreken.

Een infosessie over meertalige taalverwerving helpt ouders omgaan met de talige identiteiten in het gezin. Het verandert vaak hun kijk op het talenbeleid van de school.

Aandachtspunten en inzichten die voor ouders belangrijk zijn:

- Er zijn grote verschillen in het tempo waarop een kind taal verwerft. De taalverwerving verloopt grillig en individueel. Dat is niet meteen een probleem.
- Spreek met je kind de taal waar je je zelf het comfortabelste bij voelt. Zo geef je je kind het rijkste taalaanbod. Dat is de beste basis voor de taalontwikkeling en heeft geen enkel negatief effect op het leren van het Nederlands. Belangrijk is dat je de taal vloeiend spreekt zonder dat je erbij hoeft na te denken:
 - o Je maakt er grapjes in.
 - o Je grijpt naar die taal om over gevoelens te spreken, te troosten en je boos te maken.
 - o Je kent liedjes en versjes in die taal.
 - o Je gebruikt die taal om anekdotes te vertellen.
- Praat veel met je kind en lees voor. Welke taal je ook gebruikt, het bevordert de taalontwikkeling van je kind in alle talen.
- Om goed taal te leren, moet je er positief tegenover staan:
 - o Toon interesse voor de schooltaal (het Nederlands).
 - o Ken je zelf de taal niet, maar wil je ze toch buiten school stimuleren? Laat je kind dan eens Nederlandstalige televisie kijken of aan Nederlandstalige activiteiten deelnemen.
- Wees niet ongerust dat de school thuistalen toelaat. Kinderen hebben op school soms behoefte even tot rust te komen. Dat lukt het beste in de taal die hen het nauwst aan het hart ligt en betekent niet dat je kind de schooltaal niet leert.
- Straf of berisp je kind niet voor de taal die het gebruikt. Dat heeft vaak een averechts effect.

Materiaal en voorbeelden:

Ayse Isçi en Steven Delarue. *Je spreekt thuis verschillende talen? Dat is goed voor je kind!* is een folder van het Onderwijscentrum Gent voor ouders. De folder is geschreven in laagdrempelig Nederlands. Daarnaast werd de folder ook vertaald in 13 andere courante talen (Albanees, Arabisch, Bulgaars, Slovaaks, Frans, Turks, Servisch, Duits, Pools, Roemeens, Kroatisch, Engels en Farsi). Geraadpleegd op 24 oktober 2020 via meertaligheid.be/materiaal/je-spreekt-thuis-verschillende-talen-dat-is-goed-voor-je-kind.

Op PIM@home, een deelwerking van Foyer vzw, staan 10 korte filmpjes rond taalondersteuning in de thuistaal. De in oorsprong Nederlandstalige filmpjes zijn geduplicateerd en ingesproken in nog 8 verschillende talen: Klassiek Arabisch, Marokkaans Arabisch, Engels, Frans, Roemeens, Spaans, Turks en Urdu. Het PIM@home project focust op het versterken van de diverse thuistalen. <https://www.foyer.be/nv-pim-home/> heeft een pagina die expliciet voor ouders bedoeld is, maar je vindt er ook handvatten als professional..

Pro-M (Professionals Opleiden over vroege Meertaligheid) biedt didactische materialen aan rond vroege meertaligheid. Die materialen zijn bedoeld voor professionals. Het team kan hier inspiratie en materiaal vinden om ouders op weg te zetten in hun zoektocht naar hoe ze ook binnen het gezin kunnen omgaan met meertaligheid. Kijk op <http://pro-mproject.be/opleidingsmateriaal/>

Foyer vzw ontwikkelde 'Liba Lingua'; een interactief bordspel om ouders te informeren, te laten reflecteren en uit te wisselen over de meertalige opvoeding van hun kind. Ouders spelen het spel samen met een leerkracht en krijgen zo de kans om op een leuke wijze samen de start te nemen.

Met 'Liba Lingua' focust Foyer op een warme transitie tussen thuis en school met drie belangrijke boodschappen:

- De thuistalen zijn belangrijk en moeten nog verder groeien.
- Het enthousiasme van de ouders is een belangrijke motor bij het leren van het Nederlands.
- De taalontwikkeling opvolgen vraagt een goede communicatie tussen ouders en school.

Geraadpleegd op 31 januari 2024 via <https://www.foyer.be/liba-lingua/>.

Filmpjes:

- Hoe zorgen anderstalige ouders dat hun kind snel mee is met de schooltaal? Met dit filmpje geef je ouders 3 tips. Het filmpje is beschikbaar in verschillende talen. <https://www.klasse.be/80190/eerste-hulp-bij-meertaligheid-3-tips/>
- Centre for Language Studies van de Radboud Universiteit maakte drie clips over meertaligheid.
 - o Doel van de eerste clip is om meertaligheid bespreekbaar te maken. Wat is meertaligheid eigenlijk? Iedereen is een beetje meertalig. <https://www.youtube.com/watch?v=fMLZHxkI6j4&t=51s>
 - o De tweede clip laat zien hoe het is om als meertalig kind op te groeien. <https://www.youtube.com/watch?v=bf2Ot8BGe2M&t=30s>
 - o De derde clip zoomt in op het hoofd van een meertalig kind. Kun je de ene taal 'uitzetten' als je de andere taal spreekt of hoort? En hoe komt het dat meertaligen soms talen door elkaar heen gebruiken? <https://www.youtube.com/watch?v=PpehYlbyJ4>
- De Taalcanon heeft ook enkele filmpjes gemaakt over taalverwerving.
 - o Hoe leert een kind zijn moedertaal? <https://www.youtube.com/watch?v=bPMNewrO604>
 - o Hebben tweetalige kinderen een taalachterstand? <https://www.youtube.com/watch?v=Xtqa1GvBwBo>

Meer info en bronnen:

- Gielen, S. en Isçi, A. (2015). *Meertaligheid: een troef! inspirerend werken met meertalige kinderen op school en in de buitenschoolse opvang*. Gent: Abimo.
- Orioni, M. (2017). *Het meertalige kind. Een eerste kennismaking*. Amsterdam: Van Genneep.

- Margaux Verschueren. *Meertalig opvoeden: Enkele mythes en waarheden uitgelicht*. Geraadpleegd op 24 oktober 2020 via www.eoswetenschap.eu/psyche-brein/meertalig-opvoeden-enkele-mythes-en-waarheden-uitgelicht
- www.kletsheadspodcast.nl Kletsheads. (2019) De podcast over meertalige kinderen voor ouders, leerkrachten en logopedisten.
- Op de website <https://www.communicerenmetouders.brussels/> vind je tips, instrumenten en materialen die kunnen helpen bij de samenwerking en de communicatie met ouders.
- Expertisepunt Basisvaardigheden. *Taal in het gezin: wat werkt volgens de experts?* Geraadpleegd op 7 juli 2024 via <https://www.movisie.nl/artikel/taal-gezin-wat-werkt-volgens-experts>

Deze activiteit past binnen het uitwerken van een talenbeleid op school.

Zie <https://www.brusselvoltaal.be/3-aan-de-slag/omgaan-met-meertaligheid-aanpak#anchor-talenbeleidopschool>